

Ouderenbeleidsplan

Herentals

2017-2022

Een werkdocument van de Herentalse seniorenraad voor de nieuwe beleidsploeg.

Voorwoord

We worden met zijn allen altijd maar ouder, gelukkig maar. Ook onze stad kent een sterke toename van de groep ouderen. De “vergrijzing” van de Vlaamse bevolking is echter niet alleen goed nieuws, ze heeft ook gevolgen voor de samenleving. En daarom is het belangrijk dat we ouderen en ouder worden vanuit een positieve kijk benaderen én dat we het “grijze goud” hier actief bij betrekken.

Beleidsparticipatie is een onderdeel van actief ouder worden. Inspraak van ouderen is een essentiële voorwaarde om tot een goed en gedragen beleid te komen.

Zorgen voor participatie en inspraak is de opdracht van de Herentalse seniorenraad: een overleg- en adviesraad die de belangen van de ouderen in de stad opneemt. De leden van de seniorenraad zijn afgevaardigden van de ouderenverenigingen, het dienstencentrum, het armoedeoverleg, verenigingen voor mantelzorgers zoals de Vlaamse Alzheimerliga en ziekenzorg. Er zetelen in de seniorenraad ook enkele beroepskrachten die bezig zijn met het belang van en de zorg voor ouderen: de drie Herentalse woonzorgcentra¹, het OCMW en de stad.

De seniorenraad vindt het belangrijk om de ouderen van Herentals een stem te geven zodat ze niet vergeten worden en kunnen participeren aan het beleid van de stad.

Dankzij de bevraging einde 2014 – in samenwerking met de VUB – van vijfhonderd 60-plussers weten we hoe deze leeftijdsgroep hun ‘oude’ dag beleeft. We legden de vinger aan de pols, gingen aan de slag met de antwoorden en konden zo een gestaafd ouderenbeleidsplan uitrollen.

Met de gemeenteraadsverkiezingen in aantocht willen we met dit beleidsplan aan de volgende beleidsploeg richting geven voor doelstellingen en concrete acties op korte en lange termijn voor onze ouderen. Het plan is een *werkdokument* dat vanuit de seniorenraad vertrekt en jaarlijks zal worden geëvalueerd en teruggekoppeld.

Voorzitter seniorenraad

Ondervoorzitter seniorenraad

Mathilde Verwimp

Marleen De Meulemeester

¹ Woonzorgcentrum Sint-Anna, vzw Bremdael en woonzorgcentrum Vogelzang

Inhoud

Voorwoord	2
Inhoud	3
Inleiding.....	5
Ouderenbehoeftenonderzoek	5
Diversiteit binnen de groep ouderen.....	5
Keuze van de hoofdthema's.....	7
Aanzet tot een ouderenbeleidsplan	7
Thema 1 Zelfstandig wonen zolang het kan	8
Stelling 1 De woning moet aangepast zijn.....	8
Stelling 2 Gezondheid	9
Stelling 3 Potentieel hulpnetwerk.....	9
Stelling 4 Zorgafhankelijkheid	10
Stelling 5 Hulpverlening.....	11
Stelling 6 Informele zorg.....	11
Thema 2 We knijpen geen katjes meer in het donker	13
Stelling 1 Het is vandaag de dag veilig/onveilig.....	13
Stelling 2 De valfrequentie kan een onveilig gevoel versterken.....	14
Stelling 3 Ouderenmisbehandeling komt meer voor dan je denkt	15
Thema 3 IT versus vereenzaming. Meer info? www.	17
Stelling 1 Netwerk en Eenzaamheid	17
Stelling 2 Wie gebruikt internet en waarvoor?	18
Stelling 3 Waar haalt men informatie, is de informatie toegankelijk genoeg?	19
Stelling 4 Participatie aan verenigingsleven: een groot potentieel, verschillen tussen de deelgemeenten?	20
Stelling 5 IT in de zorg en de dienstverlening.....	20
Thema 4 Hoe geraak ik veilig en op tijd op de juiste plaats? De nieuwe puzzel. ...	22
Stelling 1 Betere vervoersmogelijkheden voor ALLE buurten	22
Stelling 2 We willen de hinder van het verkeer beperken, aanpassen aan zwakke weggebruikers, veilige oversteekplaatsen, voldoende bushaltes en rustbanken, verkeersluwe zones in de buurten.....	23
Stelling 3 Zelfstandigheid in verplaatsingen blijven stimuleren	24
Stelling 4 Cultuursector en verenigingen stemmen activiteiten af op ouderen...	25
Stelling 5 Meer inspraak van ouderen in het mobiliteitsbeleid.....	25
Conclusie	27
Dank aan.....	28

Verloop project

- Start juni 2014
- Via seniorenraad en oproep in de stadskrant op zoek naar vrijwilligers
- Steekproeftrekking:

gemeente	mannen			vrouwen			totaal			totale n	steekproef grootte Verhou- ding
	60-69 jaar	70-79 jaar	80+ jaar	60-69 jaar	70-79 jaar	80+ jaar	60-69 jaar	70-79 jaar	80+ jaar		
Herentals	1526	1013	555	1555	1187	1016	3081	2200	1571	6852	500
steekproef	111	74	40	113	87	74	225	161	115	500	14

Inleiding

Ouderenbehoeftenonderzoek

Uit de ouderenbehoeftenonderzoeken² die uitgevoerd werden in meer dan 190 Vlaamse steden en gemeenten, blijkt niet alleen dat de noden en behoeften van ouderen onderling sterk van elkaar verschillen, maar ook dat tussen gemeenten én binnen een stad of gemeente grote verschillen waar te nemen zijn.

Bovendien blijken het aanbod en de lokale capaciteit inzake hulp, ondersteuning en zorg heel uiteenlopend te zijn. Een nieuw zorg- en ondersteuningsmodel vertrekt bijgevolg best vanuit een lokale benadering, vanuit de specificiteit van de noden en behoeften en de aanwezige capaciteit voor hulp en zorg.

Herentals en een aantal Kempense gemeenten hebben in 2014 meegewerkt aan het ouderenbehoeftenonderzoek. Dit onderzoek was in de meerjarenplanning van het Herentalse bestuur opgenomen om zo een ouderenbeleidsplan te kunnen opmaken.

Voor de organisatie werd beroep gedaan op de expertise van het team van de VUB³ onder leiding van professor Dominique Verté. In het rapport worden eerst de cijfers van de actuele meting weergegeven, daarna volgt een geografische vergelijking, een benchmarking van provincie Antwerpen en van Vlaanderen.

De Herentalse seniorenraad zette zijn schouders mee onder dit project. In juni 2014 lanceerden we in de Stadskrant een oproep voor 50 vrijwillige enquêteurs. De rekrutering verliep heel vlot en na een opleiding en infosessie konden de 50 vrijwilligers vanaf oktober op pad. Zij hebben 500 vragenlijsten laten invullen bij Herentalse senioren die uit een steekproef getrokken waren. Deze steekproef was zo georganiseerd dat er een representatieve vertegenwoordiging was vanuit alle leeftijdsgroepen zodat we een reëel beeld kregen van de noden en behoeften per leeftijdscategorie. Om de cijfers te vergelijken, werd Herentals ingedeeld in 3 wijken conform de deelgemeenten: wijk Herentals, wijk Noorderwijk en wijk Morkhoven.

We hebben de vrijwilligers voortdurend gemotiveerd en ondersteund, onder andere met enkele terugkomdagen. Nadien werden alle vragenlijsten (januari–maart 2015) digitaal verwerkt en ook hiervoor werd er met vrijwilligers gewerkt.

Op 21 april 2015 werden de resultaten van het onderzoek toegelicht aan het bestuur, de seniorenraad en geïnteresseerden.

Diversiteit binnen de groep ouderen

Het leeftijdsverschil tussen de jongste en de oudste senioren is bijna 40 jaar. We kunnen dus verwachten dat jongere senioren andere interesses, noden en behoeften hebben dan de oudste senioren.

Herentalse senioren zijn hoger opgeleid en hebben een hoger inkomen dan senioren in de provincie Antwerpen en Vlaanderen. Wanneer we deze cijfers echter per wijk bekijken, merken we dat de senioren in Morkhoven een beduidend lager inkomen hebben dan die in Noorderwijk en Herentals.

² Belgian Ageing Studies

³ Vlaamse Universiteit Brussel

Steekproeftrekking van augustus 2014

mannen			vrouwen			totaal			totalen
60-69 jaar	70-79 jaar	80+ jaar	60-69 jaar	70-79 jaar	80+ jaar	60-69 jaar	70-79 jaar	80+ jaar	
1.526	1.013	555	1.555	1.187	1.016	3.081	2.200	1.571	6.852

Cijfers augustus 2017

mannen			vrouwen			totaal			totalen
60-69 jaar	70-79 jaar	80+ jaar	60-69 jaar	70-79 jaar	80+ jaar	60-69 jaar	70-79 jaar	80+ jaar	
1.713	1.090	649	1.744	1.236	1.081	3.457	2.326	1.730	7.513

Er zijn minder Herentalse senioren gehuwd dan in de provincie en Vlaanderen, er zijn iets meer nooit-gehuwden en gescheiden ouderen dan in de provincie en Vlaanderen. Wij hebben dus meer alleenstaanden, ongehuwden, weduwen en gescheiden senioren.

“Wat goed is voor ouderen uit onze stad is ook goed voor de andere Herentalsenaren”

Keuze van de hoofdthema's

De seniorenraad heeft volgende hoofdthema's gekozen:

- Thema 1 Zelfstandig wonen zolang het kan
- Thema 2 We knippen geen katjes meer in het donker (veiligheid en intimiteit)
- Thema 3 IT – versus vereenzaming, meer info: www.
- Thema 4 Hoe geraak ik veilig en op tijd op de juiste plaats? De nieuwe puzzel.

Aanzet tot een ouderenbeleidsplan

Het rapport van april 2015 was onze basis voor het formuleren van de aanbevelingen voor het beleid. Hieruit hebben we een aantal stellingen gekoppeld aan thema's die we hebben besproken in een themadag.

In de stadskrant van april 2016 verscheen een oproep tot deelname aan deze themadag. Inspraak van de doelgroep is voor ons immers een prioriteit.

Na de themadag stelden we een stuurgroep samen die aan de slag ging met alle input om zo tot een ouderenbeleidsplan te komen. De stuurgroep bestond uit 11 personen: voorzitter en ondervoorzitter van de seniorenraad, afvaardiging vanuit de seniorenraad, beleidsverantwoordelijken, professionelen en wijkagent.

“Wat goed is voor ouderen is ook goed voor de andere Herentalsenaren”.

We gaan voor een inclusief beleid met aandacht voor alle levensdomeinen. In de volgende vier hoofdstukken diepen we de verschillende thema's verder uit. Eerst geven we een omgevingsanalyse. We beschrijven de reeds geleverde inspanningen om dan, vanuit de resultaten van het ouderenbehoeftenonderzoek, te komen tot aanbevelingen voor het beleid.

Thema 1 Zelfstandig wonen zolang het kan

Doelstelling: dat zoveel mogelijk mensen zo lang mogelijk thuis kunnen wonen in een aangepaste omgeving met aangepaste zorg.

Stelling 1 De woning moet aangepast zijn

Omgevingsanalyse

- Woningen in Herentals zijn vrij goed aangepast aan de noden, de meeste woningen hebben douche of bad, centrale verwarming en er zijn meer woningen dan gemiddeld die een rookmelder hebben. Veel mensen hebben wel trappen in hun woning of aan voor- en/of achterdeur en daarom worden ze als onaangepast aan de leeftijd beschouwd.
- 31,7 procent van de ouderen is geneigd om zijn woning aan te passen indien dit nodig zou zijn. Over de subsidies voor woning aanpassing is men minder tevreden.
- Mensen zijn eerder positief tegenover een verhuis naar een aangepaste woning dan in de onaangepaste woning te blijven en deze aan te passen.
- 55,5 procent ouderen in Morkhoven leeft in een woning die ernstig onaangepast is aan de ouderdom, tegenover 38,7 procent ouderen in wijk Herentals, en ook de mate van onaangepastheid is zeer verschillend.
- Het zijn vooral de ouderen die een lager inkomen hebben die in een onaangepaste woning leven.
- 70 procent geeft aan de woning niet te willen veranderen.

In 2015 werd het nieuwe woonzorgcentrum in gebruik genomen, het biedt plaats aan 120 bewoners (waarvan 9 kortverblijf) en er zijn 40 assistentiewoningen. In de loop van 2018 wordt het dagopvangcentrum voor 15 personen in gebruik worden genomen.

In 2018 opent het nieuwe lokaal dienstencentrum in Sancta Maria⁴. Eigen Haard NV renoveerde een deel van het gebouw in 2000 en 2001 en bouwde er 21 appartementen waarvan 5 voor rolstoelgebruikers. Ondertussen zijn er twee appartementen omgevormd tot kantoorruimte. In fase 2 worden 23 appartementen gebouwd voor 70-plussers waarvan 18 met 1 slaapkamer en 5 met 2 slaapkamers. Er komen ook 2 appartementen bij voor rolstoelgebruikers. In totaal dus 44 flats.

De bejaardenwoningen op het Begijnhof en aan het Woud zullen gerenoveerd worden. De bejaardenwoningen aan de Vorselaarsebaan worden vervangen door bejaardenappartementen.

Aanbevelingen voor het beleid

- We zetten in op preventief informeren over leeftijdsvriendelijk bouwen en renoveren.
- We bieden binnen de stad, eventueel per wijk, infosessies aan over woningaanpassingen en de subsidiemogelijkheden.
- Individuele vragen worden gericht toegeleid naar diensten die woonaanpassing organiseren.
- Thema/infoavonden voor bouwers door de verenigingen, LDC,...

⁴ Sancta Maria is het oude moederhuis van Herentals. .

- voor toekomstig gepensioneerden
 - als buurtwerking (combinatie van versterken van het sociaal netwerk en informeren)
 - door seniorenraad.
- Bij bouwaanvraag kan de stad al tips meegeven (folder?)
- We breiden de productencatalogoog van het bezoekersproject uit met een folder “leeftijdsvriendelijk bouwen”.
- We blijven alle betrokken diensten zoals sociale huisvestingsmaatschappijen sensibiliseren en informeren over het nut om woningen te bouwen volgens de regels van levenslang wonen en alternatieve woonvormen.
- We onderzoeken in overleg met Eigen Haard NV en IOK de mogelijkheden van alternatieve samenwoonvormen op de OCMW-site van Sint-Anna. Zo kan onderzocht worden om een project “senioren op kot”⁵ te realiseren binnen de nieuwe bejaardenappartementen.

Stelling 2 Gezondheid

Omgevingsanalyse

Het grootste gezondheidsprobleem dat de ouderen ervaren, is dat ze geen zware inspanningen meer kunnen leveren. Buigen, bukken, trap oplopen, lichte inspanningen of een blokje rond gaan, wordt ook als een probleem ervaren.

Het is opvallend dat de cijfers zeer verschillend zijn per wijk. De wijk Morkhoven heeft over het algemeen een slechtere gezondheidstoestand dan wijk Noorderwijk en wijk Herentals.

Herentalse ouderen willen zo lang mogelijk thuis wonen en organiseren hiervoor hun zorg via thuisdiensten waarover men in het algemeen heel tevreden is.

Via het bezoekersproject worden senioren geïnformeerd over aangepaste woonvormen, thuishulp, hulpmiddelen en financiële voordelen om zo lang mogelijk thuis te kunnen functioneren met aangepaste zorg.

Aanbevelingen voor het beleid

We breiden de werking van het bezoekersproject uit met een vrijwilligerswerking zodat senioren aan de hand van infofiches tijdig geïnformeerd worden over dienstverlening, tegemoetkomingen en premies.

We doen dit zowel in het kader van preventie als van concrete hulpvragen. Zo bereiken we meer senioren.

Stelling 3 Potentieel hulpnetwerk

Omgevingsanalyse

- Voor zorg volgt Herentals de algemene tendens: voor hulp en zorg wordt vooral beroep gedaan op de partner en de kinderen, gevolgd door broers of zussen.

⁵ Elk heeft een volledig eigen appartement. Nieuw is dat er een gemeenschappelijke ruimte is met een keuken, om bijvoorbeeld een aantal keer in de week samen te koken en te eten. Ze kunnen er samen TV te kijken, of er familie en vrienden ontvangen, eventueel met ondersteuning vanuit de thuiszorg

In wijk Noorderwijk kan men iets meer beroep doen op de partner voor hulp. In wijk Morkhoven heeft men het grootste potentieel hulpnetwerk.

- Opvallend is dat 51 procent aangeeft dat ze bij hun huisarts terecht kunnen voor hulp (op allerlei vlak). Dit scoort even hoog als de kinderen en beduidend hoger dan ander hulpverstrekkers zoals bijvoorbeeld mantelzorgers. Herentalsenaren doen ook sneller beroep op burelen.
- Toch zijn er ook mensen die op niemand een beroep kunnen doen, vooral in de categorie 80+.

Herentals heeft sedert 2017 een wijkgezondheidscentrum in de Boerenkrijglaan waar vzw De Dorpel zijn ontmoetingshuis heeft.

Aanbevelingen voor het beleid

- We zetten in op wijkgezondheidscentra die buurtondersteunend werken.
- We informeren huisartsen over het bestaan van de productencatalogus van het bezoekersproject.
- We blijven inzetten op het informeren van onze eigen diensten en de diensten van het sociale zorgnetwerk met als doel: de tweede deur is de juiste!
- We organiseren een boodschappendienst eventueel met een vrijwilligerspool vanuit het dienstencentrum binnen het netwerk van de mindermobielen centrale.

Stelling 4 Zorgafhankelijkheid

Omgevingsanalyse

Voor de persoonlijke verzorging, het huishouden en persoonlijke verplaatsing is men in wijk Noorderwijk het minst afhankelijk van hulp (zowel informele - als professionele hulp), in wijk Morkhoven het meest. Het soort hulp dat men krijgt, verandert bij het stijgen van de leeftijd.

Maandelijks bespreken de zorgpartners van woonzorgcentrum Sint-Anna, dienstencentrum, dienst gezinszorg en sociale dienst van AZ Herentals zorgdossiers in het zorgcomité met het oog op zorg op maat.

Aanbevelingen voor het beleid

- We bevorderen de zelfredzaamheid van ouderen door de hulp af te stemmen op de zorgvraag en behoeften.
- We informeren ouderen over het woonzorgaanbod en de kost ervan. Zo willen we dat de keuze van zorg op maat transparant wordt. En we willen dat de ouderen weten dat ze de keuze hebben tussen thuiszorg en woonzorg en dus zorg op maat.
- We behouden de werking van het zorgcomité.
- We blijven de continuïteit van de dienstverlening garanderen in het lokaal dienstencentrum voor wat betreft advies en informatie door een voltijdse maatschappelijk werker.

- We promoten de werking van het infopunt dementie⁶ en dementievriendelijke stad.

Stelling 5 Hulpverlening

Omgevingsanalyse

- Herentals doet beduidend meer beroep op thuisdiensten voor de zorg (poetsdienst, gezinszorg,...) dan de senior in de provincie of in Vlaanderen. Er is in het algemeen ook een hoge tevredenheid over deze diensten.

Aanbevelingen voor het beleid

- Klusjesdienst, oppasdienst per wijk organiseren
- MMC⁷ uitbouwen met een boodschappendienst.
- Groepsaankoop voor hulpverlening in huis?
- Oproepsystemen: informeren en toeleiden.
- We bouwen de samenwerking tussen de thuiszorgdiensten van het OCMW en de stedelijke dienst welzijn en preventie verder uit rekening houdend met de noden van de doelgroep.

Het lokaal dienstencentrum is een aangenaam ontmoetingscentrum, het is een belangrijke schakel in het samenbrengen van mensen met aandacht voor doelgroepen.

Stelling 6 Informele zorg

Omgevingsanalyse

Meer dan 50 procent heeft meerdere keren per week contact met zijn burens en is ook tevreden over deze contacten. Ze vinden het prettig tot erg prettig wonen in hun wijk. Mensen uit wijk Noorderwijk zijn het meest tevreden in hun wijk.

Herentals heeft sinds anderhalf jaar een kringkruidenier (sociale kruidenier) in de sociale campus Spiegelfabriek aan de Lierseweg.

Aanbevelingen voor het beleid

Mensen stimuleren om sociale contacten te hebben, empoweren!

- Buurtwerking: antenepunten op verschillende locaties in de stad cfr. de kaarthuisjes⁸. In kaart brengen waar er lokalen zijn die zich hiertoe lenen.
- Ankerplaatsen in en voor de buurten⁹: inventaris door de stad. Pilotproject voor elke wijk (Herentals, Noorderwijk, Morkhoven).
- Buurtgezellen? Komt verder aan bod.
- Sociale kruidenier op verplaatsing: de buurtkar (Bornem) is zo'n project. Ze combineren de sociale kruidenier met infopunt, sociaal advies en assistentie door

⁶ Het dienstencentrum heeft de rol op zich genomen om te fungeren als infopunt voor vragen over dementie en dit kan ter plaatse of telefonisch

⁷ MinderMobielenCentrale

⁸ Kleine lokalen in de buurten waar burens elkaar kunnen ontmoeten, praten of iets organiseren voor de buurt.

⁹ Een "buurt" telt ca. 3.000 inwoners

een maatschappelijk werker. We onderzoeken in samenwerking met onze kringkruidenier of een samenwerking met uitbreiding op verplaatsing mogelijk is.

- Project “tafeltje dek je”: met enkele mensen uit de buurt afspreken om samen te eten: menu opstellen voor de week gebeurt samen en ook de inkopen worden samen gedaan. Elke dag kookt iemand anders en er wordt gegeten bij degene die kookt. Afwas en opruim samen.

Waarderen van mantelzorgers vanuit het perspectief van de zorgvrager

- Mantelzorgpremie: wanneer ben je mantelzorger? Info geven.
- Mantelzorgpremie van de stad: we bewaken het budget en de voorwaarden door jaarlijks de cijfers aan de stad te vragen en te bespreken in de seniorenraad.
- Vroegtijdige zorgplanning: mensen tijdig informeren zodat ze gericht hun zorg kunnen plannen.
- Aandacht voor goede afspraken tussen mantelzorgers onderling: wie doet wat wanneer en wie ontvangt wat wanneer?

Thema 2 We knippen geen katjes meer in het donker

Doelstelling: wij willen basisveiligheid garanderen aan de Herentalse senioren zowel in en rond de woning, als in de buurt en in het verkeer.

Stelling 1 Het is vandaag de dag veilig/onveilig

In het verkeer

Omgevingsanalyse

- Ouderen in Herentals hebben meer last van verkeersonveiligheid in de buurt (43,5 procent) in vergelijking met ouderen in Vlaanderen (31,0 procent).
- In wijk Herentals ervaart men het meest problemen met de verkeersonveiligheid.
- Leeftijd: de cijfers zijn hoger bij 80-plussers dan bij -80-jarigen.
- Geslacht: de cijfers zijn hoger bij vrouwen dan bij mannen.

Aanbevelingen voor het beleid

- Het LDC organiseert minimum één keer per jaar een opfrissingscursus over de verkeersregels in samenwerking met de seniorenverenigingen. Hierdoor kunnen de senioren op een laagdrempelige manier hun kennis over het verkeer en veiligheid opfrissen en verhogen.
- Minimum één keer per jaar plannen we een overleg met een afvaardiging van de senioren en met de schepen van mobiliteit, de burgemeester en de stedelijke expert mobiliteit, die verantwoordelijk zijn voor veiligheid en openbare orde en de schepen van seniorenprojecten. Bij dit overleg kunnen knelpunten in het verkeer toegelicht worden, willen we de aandacht voor de zwakke weggebruiker centraal stellen met extra aandacht voor fiets - en voetpaden, ronde punten en oversteekplaatsen en voldoende verlichting. De senioren hebben hier een belangrijke signaalfunctie.
- De wijkagent kennen, verhoogt het gevoel van veiligheid en vertrouwen. We stellen vast dat weinigen hun wijkagent kennen . Daarom willen we buurtgerichte infosessies organiseren in samenwerking met de seniorenverenigingen waarbij de wijkagent zichzelf voorstelt en info geeft over de taken van de wijkagent, tips geeft over veilig wonen, BIN...

Fysieke en sociale veiligheid

Omgevingsanalyse

- Het aandeel ouderen dat het eerder prettig tot zeer prettig wonen vindt in de wijk, ligt voor Herentals (84,1 procent) hoger dan het aandeel ouderen in de provincie Antwerpen (83,2 procent) en in Vlaanderen (81,2 procent).
- Hoe ouder men wordt, hoe onveiliger men zich voelt. De 80-plussers voelen zich het onveiligst.
- Vrouwen voelen zich minder veilig dan mannen.
- Ouderen met partner voelen zich veiliger dan alleenstaanden.
- Mensen met lagere inkomens voelen zich minder veilig dan mensen met een hoger inkomen.
- Ouderen in Herentals zijn minder bang om lastig gevallen te worden op straat (24,7procent) in vergelijking met ouderen uit Vlaanderen (30,1 procent).

- Als we de vergelijking maken tussen de wijken, zien we dat 50 procent van de ouderen in wijk Morkhoven 's avonds nooit op straat komt. Dit is het dubbele van de cijfers in wijk Noorderwijk en wijk Herentals.
- 84,1 procent van de ouderen in wijk Herentals vindt het prettig tot zeer prettig wonen in de wijk. Mensen uit wijk Noorderwijk wonen het liefst in hun wijk.
- In wijk Morkhoven ervaart men dubbel zoveel angst voor diefstal als in de andere wijken. Zij voelen zich ook minder geïnformeerd.

Aanbevelingen voor het beleid

- Uit het ouderenbehoeftenonderzoek blijkt dat senioren nood hebben aan gerichte informatie. Wij zetten in op duidelijke en begrijpbare info.
 - We breiden de werking van het bezoekersproject uit met een vrijwilligerswerking, zodat senioren aan de hand van infofiches tijdig geïnformeerd worden over dienstverlening, tegemoetkomingen en premies, dit zowel in het kader van preventie als in het kader van concrete hulpvragen.
 - De infofiches van de foldercampagne worden minimum jaarlijks geactualiseerd.
 - Via de stadskrant worden de activiteiten van het LDC maandelijks gepubliceerd en wordt er specifieke info gegeven over een onderwerp dat senioren aanbelangt.
 - Bij de start van het nieuwe LDC wordt de “senioreninfolijn Herentals” actief die maandelijks zal worden vermeld in de stadskrant bij “nuttige telefoonnummers”.
 - We zorgen voor een veilige route langs het nieuwe dienstencentrum op de site Sancta Maria. Op deze route wordt de bereikbaarheid voor rolwagens gegarandeerd en we zien hier op toe. Er wordt voldoende verlichting voorzien.
- Je burens kennen, verhoogt het veiligheidsgevoel.
 - Het LDC zal in de komende 6 jaar inzetten op buurtwerking in centrale lokalen in specifieke buurten (vanuit de ankerplaatsen). Het buurtgericht werken kan bestaan uit het organiseren van infosessies, buurtbijeenkomsten, ...
 - Wij trachten de buurtcontacten en -betrokkenheid te stimuleren door het plaatsen van zitbanken op verschillende locaties.
 - We gaan in dialoog met de sociale huisvestingsmaatschappijen om de alternatieve woonvormen te promoten, waarbij verschillende senioren samenwonen of verschillende generaties samenwonen. Deze nieuwe woonvormen verhogen de zelfredzaamheid en het gevoel van veiligheid.

Stelling 2 De valfrequentie kan een onveilig gevoel versterken

Omgevingsanalyse

- In de omgeving: in Herentals ervaren mensen meer obstakels in het straatbeeld dan in Antwerpen en in Vlaanderen. Vooral wijk Herentals heeft hier aanzienlijk meer last van. Slechts 28,8 procent is tevreden over de staat van de voetpaden.

Angst om op straat te komen, is een reden om niet deel te nemen aan activiteiten van een vereniging. Men wil bij voorkeur geen activiteiten 's avonds.

- In huis: naarmate de leeftijd stijgt, neemt het risico op vallen toe. Alleenstaanden vallen meer dan samenwonenden, bij het stijgen van de leeftijd neemt de kans op vallen en ook de frequentie van vallen toe. Vrouwen vallen meer dan mannen.
- Valpreventie: om de zelfredzaamheid te stimuleren en vallen te voorkomen, is het belangrijk om de basismobiliteit te onderhouden.

Aanbevelingen voor het beleid

- Bewoners aanzetten tot bewegen, is een opdracht van de stedelijke preventiedienst, de sportdienst, het dienstencentrum met de seniorenraad die het verenigingsleven vertegenwoordigt.
- We behouden het bewegingsaanbod van het LDC (stoelyoga, petanque) en op de nieuwe site zal dit uitgebreid worden met fitness.
- Op jaarlijkse basis zal een cursus valpreventie worden georganiseerd in het LDC in samenspraak met de seniorenverenigingen.
- Samenwerking met LOGO Kempen (lokaal gezondheidsoverleg).
- We bekijken een aanpassing van de toegankelijkheid van straten en pleinen om te komen tot een veilige, leeftijdsvriendelijke stad.
- We werken samen met de dienst toerisme om de rolstoelvriendelijke wandeling te optimaliseren en een dementievriendelijke wandeling (historische stadswandeling) uit te werken. We willen een rolstoel pad uitrollen in de bosrijke omgeving van Sport Vlaanderen.

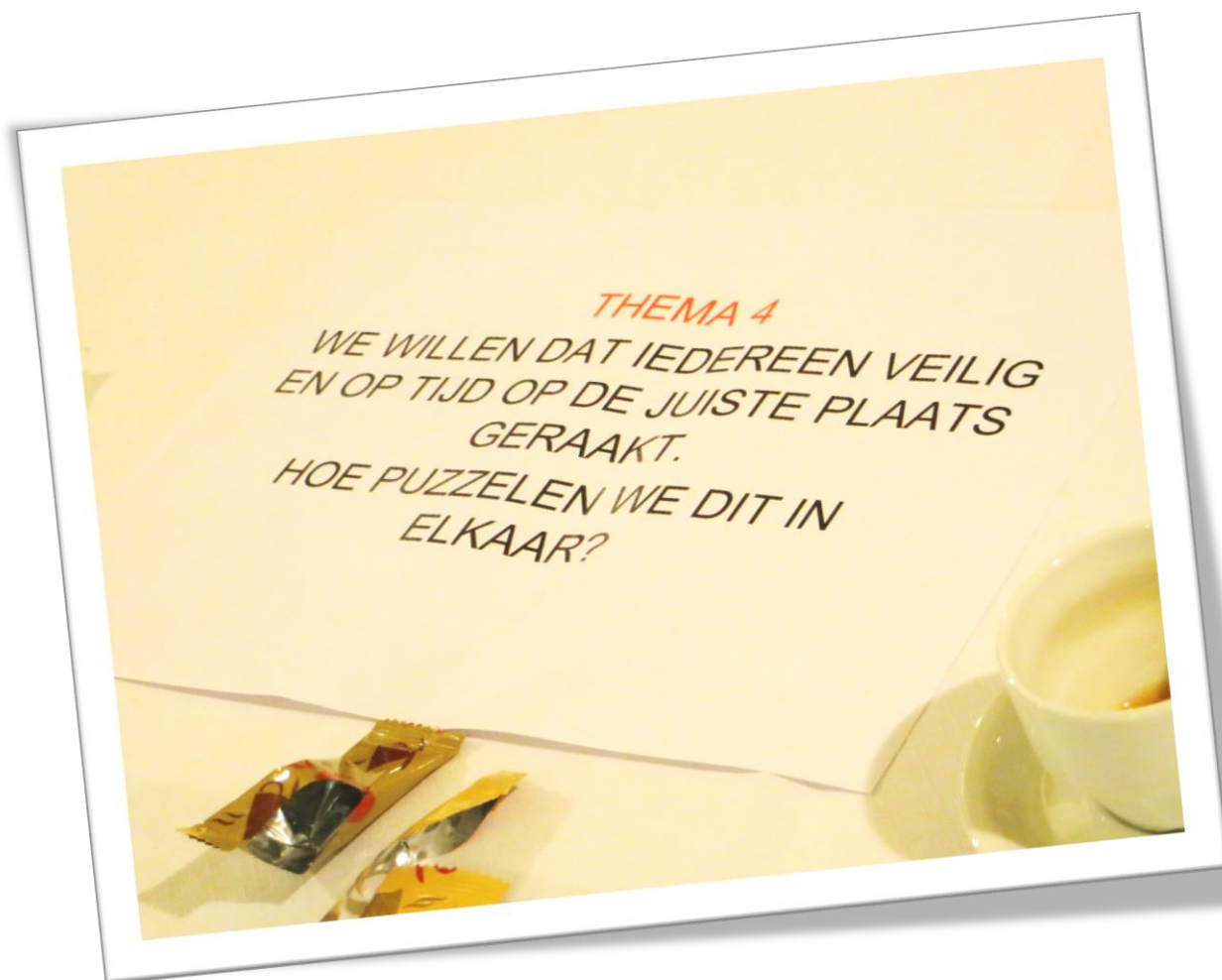
Stelling 3 Ouderenmisbehandeling komt meer voor dan je denkt

Omgevingsanalyse

Gemiddeld 5 procent van de Herentalse ouderen heeft al eens te maken gehad met vormen van ouderenmisbehandeling. Meestal gebeurt de misbehandeling door een gekend persoon. Het gaat om fysieke, verbale agressie en misbruik van vertrouwen en sociale intimidatie. Meestal gaat het om zorgafhankelijke personen.

Aanbevelingen voor het beleid

- We blijven mantelzorgers informeren over ondersteunende premies en activiteiten.
- We publiceren het meldingsnummer voor ouderenmisbehandeling in de stadskrant: 1712.
- Via het bezoekersproject trachten we tijdig zorg bespreekbaar te maken tussen ouders en kinderen om zo misverstanden te voorkomen.
- Vroegtijdige zorgplanning. We informeren en stimuleren mensen om tijdig na te denken over toekomstige zorg en hulp samen met hun kinderen of andere belangrijke personen.
- We behouden het huidige systeem van onderhoudsplicht.

Thema 3 IT versus vereenzaming. Meer info? www.

Doelstelling: om eenzaamheid te voorkomen, willen we evenwicht bewaren tussen sociaal contact en het (verplicht) toenemend gebruik van sociale media. Menselijk contact mag niet wijken.

Stelling 1 Netwerk en Eenzaamheid

Omgevingsanalyse

- De meeste ouderen in Herentals hebben frequent contact met hun kinderen (84,5 procent), kleinkinderen (70,3 procent) en schoonkinderen (63,1 procent). De helft heeft contact met zijn burens (51,6 procent) en vrienden (49,7 procent). Er zijn niet veel verschillen met Antwerpen en Vlaanderen. Ouderen in Herentals hebben iets vaker contact met vrienden en burens.
- In wijk Morkhoven hebben meer ouderen geregeld contact met hun kinderen en schoonkinderen dan in wijk Herentals en wijk Noorderwijk. Ook met familie heeft men in wijk Morkhoven de meeste contacten.
In wijk Morkhoven heeft men wel minder contact met vrienden.
In wijk Morkhoven zijn alle ouderen tevreden over de contacten met hun kinderen (100 procent).
- 80-plussers hebben minder frequent contact met schoonkinderen, kleinkinderen broers/zussen en vrienden. De frequentie van contact met kinderen, burens en familie blijft even hoog.
80-plussers zijn ook minder tevreden over de contacten die ze hebben met kinderen, schoonkinderen, kleinkinderen en vrienden.
- Ouderen zonder partner hebben meer contact met vrienden, burens en familie. Ouderen met een partner hebben meer contact met kinderen, schoonkinderen en kleinkinderen. Ouderen met partner zijn meer tevreden over hun contacten.
- Ouderen in lage inkomensklassen hebben minder contact met kinderen, schoonkinderen en kleinkinderen, maar meer contact met broers en zussen en familie dan ouderen in hogere inkomensklassen. Ouderen uit de hoogste inkomensklassen zijn het meest tevreden over hun sociale contacten.
- 11,2 procent van de ouderen kampt met ernstige eenzaamheidsgevoelens. Dit is gelijkaardig met de cijfers van Antwerpen en Vlaanderen. In Herentals zijn er meer mensen die helemaal niet eenzaam zijn.
- In wijk Morkhoven wonen de meeste eenzame ouderen, hier is 21,2 procent ernstig eenzaam ten opzichte van 11,4 procent in wijk Noorderwijk en 10,4 procent in wijk Herentals.
- De eenzaamheid stijgt naarmate men ouder wordt.
- Hoe hoger het inkomen hoe minder eenzaam.
- Hoe ouder men wordt, hoe negatiever de psychologische beleving. 80-plussers hebben vaker het gevoel minder waard te zijn en hebben minder zelfvertrouwen.

We behouden de vrijetijdspas, de mantelzorgpremie, de incontinentiepremie,....

Aanbevelingen voor het beleid

- Buurtbewoners sensibiliseren om contact te hebben met elkaar: de stad geeft premies voor straatfeesten, ondersteunt speelstratenwerking voor ontmoeting, dit willen we behouden.
- We stimuleren vrijwilligerswerk.
- We evalueren de manier waarop we nieuwkomers en verenigingen onthalen in de stad.
- We stimuleren vanuit de seniorenraad ouderenverenigingen om na te denken over het onthaal van nieuwkomers in de vereniging.
- We informeren inwoners over de sociale voordelen en dienstverlening, voor ouderen doen we dit via het bezoekersproject.
- We vragen de politie naar duidelijke communicatie over wie de wijkagent is en hoe die bereikbaar is. Wijkagenten moeten meer zichtbaar zijn.
- Er is enkel in wijk Herentals een lokaal dienstencentrum. We bekijken hoe we de werking van het LDC voorzien in wijk Noorderwijk en/of wijk Morkhoven kunnen behouden en/of uitbreiden.
- Maandelijks senioreninfo uitgeven met tekst in groot lettertype en met duidelijke informatie over activiteiten (gebruikmakend van de stadskrant).
- Sociale kruidenier in antennepunt LDC van Morkhoven / buurtwinkels stimuleren.
- Op het stadsplan cirkels maken en per zoveel vierkante meter bekijken of er mogelijke locaties zijn om een buurthuiswerking op te zetten. De buurt aanspreken, binnen de buurt mensen mobiliseren, trekkers aanspreken.
- Het project “Kunst om niet te vergeten” wordt verder gezet. Personen met dementie volgen in de Herentalse Kunstacademie wekelijks les samen met een mantelzorger.
- We ondersteunen een buurtwerking in het Begijnhof.
- Extra aandacht voor wijk Morkhoven

Uit het ouderenbehoeftenonderzoek blijkt dat de senioren van wijk Morkhoven vinden dat er te weinig activiteiten op maat van senioren georganiseerd worden in Morkhoven.

- In het voorjaar 2017 werd een sociaal artistiek project uitgewerkt met senioren in wijk Morkhoven.
- In navolging van dit succesvol project starten we, op vraag van de senioren van wijk Morkhoven, in het najaar van 2017 een knutselgroep en een handwerk- en spelletjesgroep.
- De regelmatige aanwezigheid van een maatschappelijk werker bij dit project geeft de senioren de kans om op een laagdrempelige manier info te verkrijgen.
- We behouden de wekelijkse zitdagen van de wijkagent en de sociale dienst van het OCMW in de dorpshuizen in wijk Noorderwijk en wijk Morkhoven.

Stelling 2 Wie gebruikt internet en waarvoor?

Omgevingsanalyse

Een kleine helft van de Herentalse senioren maakt frequent gebruik van het internet voornamelijk om te surfen en te mailen en voor contacten met kleinkinderen (sociale media), om te winkelen en voor contacten met de overheid. Dit is meer dan de

senioren in de provincie of in Vlaanderen. Daartegenover staat dat de andere helft geen internet gebruikt .

Aanbevelingen voor het beleid

- Naast een digitale poort naar hulp- en dienstverlening garanderen we dat ook de senioren die geen internet gebruiken gemakkelijk toegang hebben.
- Het afsprakensysteem van de stad is digitaal maar men geeft ook de mogelijkheid om telefonisch of ter plekke een afspraak te maken, we willen dit behouden.
- Infosessies digitaal stemmen opnieuw organiseren en hier eventueel ook mee naar de woonzorgcentra gaan.
- Voldoende assistentie voorzien voor mensen die het moeilijk hebben met de digitalisering zonder te betuttelen. (in het AZ, in de bibliotheek).
- We dringen aan bij het bestuur en de overheid om zaken die automatisch in orde gebracht kunnen worden ook automatisch te laten lopen. vereenvoudiging!!!

Stelling 3 Waar haalt men informatie, is de informatie toegankelijk genoeg? Omgevingsanalyse

- Ouderen in Herentals kijken gemiddeld 3,9 uur televisie per dag, dit komt overeen met de cijfers van Antwerpen en Vlaanderen.
- De krant is populair als medium: 60,5 procent leest dagelijks de krant (meer dan in Antwerpen en Vlaanderen). En slechts 18 procent doet dit nooit.
- De stadskrant wordt door 86,8 procent van de senioren gelezen en slechts 3,9 procent leest deze nooit.
- Problemen met invullen van formulieren: in wijk Morkhoven ervaart 52,6 procent van de ouderen problemen hiermee tegenover 33,8 procent in wijk Herentals en 20,3 procent in wijk Noorderwijk. Vooral 80-plussers hebben problemen met het invullen van formulieren (51,9 procent) en vaak mensen die geen partner hebben en een laag inkomen.
- Er zijn nog steeds mensen die niet kunnen lezen.

Aanbevelingen voor het beleid

- We blijven inzetten op de stadskrant als toegankelijk informatieblad.
- De bibliotheek blijft gratis kranten aanbieden om ter plekke te lezen.
- Vanuit de seniorenraad worden de leden gestimuleerd om hun informatie aan de achterban te laten doorstromen.
- Dag voor de nieuwe inwoners van Herentals: standje met info over de verenigingen, LDC, productencatalogoog,...Wordt er informatie meegegeven?
- Als de stad een nieuw initiatief neemt of een aanpassing doet, bijvoorbeeld het vernieuwde stadsloket, dan is het belangrijk dat er advies wordt gevraagd aan de adviesraden. Het geven van duidelijke info via bijvoorbeeld een infomoment en via de stadskrant en aandacht geven aan een overgangsfase, schept een draagvlak.
- Bijlage voor senioren bij de stadskrant, herhalen van info is belangrijk.
- Met de seniorenraad bekijken of er een communicatieverantwoordelijke moet aangeduid worden.

Stelling 4 Participatie aan verenigingsleven: een groot potentieel, verschillen tussen de deelgemeenten?

Omgevingsanalyse

- Het rekruteringspotentieel voor vrijwilligerswerk is aanzienlijk hoger dan in de provincie en in Vlaanderen. 27 procent geeft aan interesse te hebben voor vrijwilligerswerk.
- De ouderen in Herentals zetten zich zeer divers in als vrijwilliger. Uitschieters zijn gezelschap en administratief en maatschappelijk.

We behouden het jaarlijkse seniorenfeest.

Info op de digitale infoborden is goed, wordt gelezen.

Aanbevelingen voor het beleid

- Bezoekersproject uitbreiden: jonge senioren (vrijwilligers) bezoeken oudere senioren en helpen hen eventueel door de digitale kloof.
- In de rubriek senioren van de stadskrant kan men ook een oproep voor vrijwilligerswerk doen, de info is belangrijk.

Stelling 5 IT in de zorg en de dienstverlening

Omgevingsanalyse

- In wijk Morkhoven wonen de meeste eenzame ouderen en eenzaamheid stijgt naarmate men ouder wordt.
- Vrouwen hebben meer last van eenzaamheid dan mannen. Gehuwden zijn minder eenzaam. Ouderen die moeilijk rondkomen met hun inkomen zijn gemakkelijker eenzaam.
- 27 procent van de ouderen is lid van een vereniging, In Herentals zijn meer ouderen lid van een socio-culturele vereniging dan in de provincie en Vlaanderen. Ook sportverenigingen scoren hoger. 40 procent van de bevroagden zouden nog lid willen worden omwille van de ontmoeting.

Aanbevelingen voor het beleid

- Het lokaal beleid neemt de trekkersrol op voor het project buurtgezellen, Morkhoven kan hier pilootproject zijn. We zien dit als een uitbreiding van het reeds bestaande bezoekersproject. Doelstelling van dit project is om ouderen kwaliteitsvol te laten leven in hun vertrouwde omgeving. We zetten in op volgende pijlers: zinvol vrijwilligerswerk, informatie geven, vormen van lokale netwerkjes die een buffer geven tegen eenzaamheid en tegemoetkomen aan kleine zorgvragen. Concreet kan dit betekenen dat buurtbewoners kunnen beroep doen op een buurtgezel voor kleine taken, praktische hulp en/of voor gezelschap.

Thema 4 Hoe geraak ik veilig en op tijd op de juiste plaats? De nieuwe puzzel.

*Hoofddoelstelling: We willen dat iedereen veilig en op tijd op de juiste plaats geraakt.
Hoe puzzelen we dit in elkaar?*

Stelling 1 Betere vervoersmogelijkheden voor ALLE buurten

Omgevingsanalyse

- In de wijken Herentals en Noorderwijk wordt verkeersdrukte als het belangrijkste ongemak in de wijk aangeduid. In wijk Morkhoven wordt eerder gesteld dat er te weinig voorzieningen zijn tegenover de wijken Noorderwijk en Herentals. Buurten zijn hier ook ouder.
- Herentalse senioren zijn zeer tevreden over de openingsuren, de toegankelijkheid en de dienstverlening van de stadsdiensten en de politie.
- Openbaar vervoer scoort slechter met hun aanbod en ook de staat van de voetpaden scoort slecht.
- Het meest gebruikte transportmiddel bij ouderen in Herentals is de wagen. 77,8 procent ouderen verplaatst zich minimaal 1 maal per week met de wagen. Vervolgens verplaatsen ouderen in Herentals zich regelmatig te voet 72,5 procent - met de fiets (58,7 procent). Het minst worden de mindermobielen centrale (3,3 procent), taxi (0,4 procent) en de belbus (0,2 procent) gebruikt.
- Algemeen zien we dat 80-plussers zich minder regelmatig verplaatsen met de wagen, de fiets, de trein en te voet dan jongere ouderen. Ze maken wel meer gebruik van de mindermobielen centrale.
- In wijk Noorderwijk gebruiken meer ouderen de wagen (92,6 procent) dan in wijk Herentals (75,7 procent) en wijk Morkhoven (75 procent).
- Ook de fiets wordt vaker gebruikt in wijk Noorderwijk (68,6 procent) tegenover wijk Herentals (57,2 procent) en wijk Morkhoven (50 procent).
- Ouderen in wijk Morkhoven hebben het minst aantal vervoersmogelijkheden. .

Aanbevelingen voor het beleid

We vragen aan het beleid om een mobiliteitsplan uit te werken in overleg met de adviesraden.

In de Stadskrant en andere publicaties brengen we een informatiecampagne rond mobiliteit. Hierbij leggen we de nadruk op het kenbaar maken van de bestaande initiatieven zoals mobiliteitscentrale, mindermobielen centrale en diensten aangepast vervoer.

We promoten de werking van de Belbus door de aanwezigheid van de infobus van De Lijn op de vrijdagmarkt duidelijk kenbaar te maken.

We zetten in op de mobiliteit van al onze senioren en vooral in de wijken Noorderwijk en Morkhoven door het aanwerven van vrijwilligers voor MMC in deze wijken, mede hierdoor blijft de kostprijs van de rit betaalbaar.

Wij organiseren een sensibiliseringscampagne: hoe duur is rijden met de wagen? Hierbij maken we de vergelijking met andere vervoersvormen.

Bewustwordingscampagne van de prijs taxi versus aankoop wagen en kostprijs onderhoud en gebruik van de wagen. Wagen delen (Cambio).

We vragen de stedelijke mobiliteitscel om in communicatie te treden met de Lijn

- We geven voorstellen voor bijkomende bushaltes vanuit de wijken Noorderwijk en Morkhoven of het verleggen van een halte bijv. Veldhoven.
- We vragen in het belang van de minder mobiele medemens om duidelijk aan te geven wanneer bepaalde haltes niet bereikbaar zijn omwille van wegenwerken, omleidingen door kermis, markt, festiviteiten.
- We vragen aandacht voor de toegankelijkheid van de bus en voor een voldoende aantal zitplaatsen op de bus. Het voorzien van veiligheid op de bus door vermijden van hindernissen, niveauverschillen en de nodige tijd om een plaats te nemen.
- We trachten de samenwerking met de belbus voor ouderen nog te verbeteren door duidelijkheid
 - over de benamingen van haltes die gelinkt zijn aan de straatnaam.
 - communicatie van wie ervan gebruik kan maken, kostprijs, wanneer reserveren
 - gebruik toegankelijker maken voor oudere mensen, die minder kennis hebben van ICT.

We vragen de stedelijke mobiliteitscel om in communicatie te treden met de NMBS voor het verhogen van perrons/ hulp bij in- en uitstappen voor de oudere gebruikers

We ontwikkelen een website voor persoonlijke initiatieven: hier kan je vervoersvraag – vervoersaanbod op posten. We werven vrijwilligers en geven ze opleiding zodat zij de website kunnen beheren en zo vraag en aanbod in contact brengt met elkaar. (zie thema 4 rond ICT)

Stelling 2 We willen de hinder van het verkeer beperken, aanpassen aan zwakke weggebruikers, veilige oversteekplaatsen, voldoende bushaltes en rustbanken, verkeersluwe zones in de buurten.

Omgevingsanalyse

In wijk Herentals (33,6 procent) en wijk Noorderwijk (29 procent) wordt verkeersdrukte als belangrijkste probleem aangeduid.

Ouderen met een klein inkomen en ouderen met een partner missen vaker rustbanken en openbare toiletten.

Ouderen zonder partner geven dan weer vaker aan dat er openbaar vervoer en bushaltes tekort zijn in de wijk.

Aanbevelingen voor het beleid

We trachten het onveiligheidsgevoel langs de gewestwegen in wijk Noorderwijk en wijk Morkhoven te verminderen door het aanleggen van meer zebrapaden op de gewestwegen via de stad bij de overheid eventueel via intergemeentelijk overleg over deze materie.

We nemen als seniorenraad de signaalfunctie op om de veiligheid van voet- en fietspaden te monitoren en gebreken te melden aan het stadsbestuur: bijvoorbeeld

vervangen van of aanbrengen van antisliplaag op de kasseien met ronde koppen in het centrum.

We vragen aan de stad om op het stadsplan de bestaande banken in te tekenen en zo op zoek te gaan naar blinde vlekken. Zo kunnen we in samenwerking met de afdelingen houtbewerking van de scholen een project uitwerken om Herentals te voorzien van rustbanken en zo de toegankelijkheid bevorderen.

We vragen de politie om strenger toe te zien op het respecteren van de verkeersregels voor zone 30 en 50 en het opleggen van boetes en sancties indien die niet gerespecteerd worden.

We geven een infosessie over de *10 minutenregel*: en leggen hier de nadruk op de voordelen van gaan wonen op 10 minuten afstand van alles.

We bevorderen een verkeersluw centrum door te vermijden dat alle bussen door het centrum rijden. We gaan in dialoog met De Lijn en willen meewerken aan een mobiliteitsplan voor de bussen dit in combinatie met het initiatief van 1 pendelbus die op geregelde tijdstippen de centrumtoer alsook tot in de wijken Noorderwijk en Morkhoven rijdt.

Stelling 3 Zelfstandigheid in verplaatsingen blijven stimuleren

Doelstelling: een toegankelijk en betaalbaar vervoer voor de meest kwetsbaren, een betere bereikbaarheid van de algemene voorzieningen.

Omgevingsanalyse

Algemeen zien we dat 80-plussers zich minder regelmatig verplaatsen met de wagen, de fiets, de trein en te voet dan jongere ouderen. Ze maken wel meer gebruik van de mindermobielen centrale.

Ouderen die moeilijk rondkomen, ervaren een groter tekort aan openbaar vervoer dan mensen die makkelijk rondkomen, maar verplaatsen zich minder met de trein. Vrouwen hebben meer behoefte aan openbaar vervoer dan mannen.

Vrouwen verplaatsen zich minder frequent met de wagen dan mannen maar maken wel dubbel zoveel gebruik van de mindermobielen centrale.

Ouderen zonder partner verplaatsen zich minder met de wagen en de fiets dan ouderen met partner.

Alleenstaande ouderen verplaatsen zich dubbel zoveel met bus of tram als ouderen met partner.

Op vlak van mobiliteit zijn er diverse verschillen waar te nemen tussen de inkomensklassen. Ouderen uit hogere inkomensklassen verplaatsen zich vaker te voet, met de wagen en met de fiets dan ouderen uit de lagere inkomensklassen. Hoe hoger het inkomen, hoe minder het gebruik van bus/tram of de trein.

Aanbevelingen aan het beleid

- We vragen de mobiliteitscel van de stad om te onderzoeken of de stadsbus kan ingezet worden als een pendelbus in combinatie met een nieuw mobiliteitsplan.
 - Ideaal zou zijn vanuit de stad een pendelbus inzetten complementair op de MMC/DAV.
 - We stellen voor dat er een stadslijn met een vast traject komt, bij voorkeur in samenwerking met de lijn en hierin zijn belangrijke ophaalpunten: Dorp

Morkhoven, Dorp Noorderwijk, 3 Herentalse woonzorgcentra, ziekenhuis, station, Grote Markt Herentals. Andere bussen kunnen dan uit het stadscentrum geweerd worden.

- We vragen aan het bestuur om de vervoersmaatschappij te sensibiliseren zodat hiervoor enkel aangepast vervoersmiddelen zoals een rolstoeltoegankelijke bus gebruikt worden.
 - We gaan op zoek naar dergelijk initiatief in andere steden.
- Kan het beleid aan de tafel zitten met de taxaatschappijen? Samenwerkingsinitiatief met taxaatschappij opzetten. Taxibedrijf dat inzet op vervoer van ouderen en mindermobielen ontvangt een subsidie.

Stelling 4 Cultuursector en verenigingen stemmen activiteiten af op ouderen

Doelstelling: organisatoren van evenementen/ouderenvereniging hebben bij de organisatie aandacht voor de toegankelijkheid, de bereikbaarheid en aanbod vervoer voor ouderen.

Omgevingsanalyse

92 procent van de ouderen is tevreden over het cultuurbeleid, maar ze geven aan dat vooral omwille van een gebrek aan interesse hun cultuurparticipatie op een laag pitje staat. Toch blijken ook de kostprijs, het tijdstip waarop de evenementen plaats vinden, de afstand en het gebrek aan openbaar vervoer een belemmering te vormen voor één vierde van de ouderen.

De beschikbaarheid van lokalen en de huurprijs scoort laag, is een bekommernis van de verenigingen.

Aanbevelingen voor het beleid

- Organisatoren wijzen op de uren van openbaar vervoer.
- Zorgen dat alle stedelijke feestzalen beschikbaar en toegankelijk zijn.
- Het aanbod van toegankelijke cultuur bekendmaken.

Stelling 5 Meer inspraak van ouderen in het mobiliteitsbeleid

Doelstelling: een beter aanbod van het openbaar vervoer en betere voetpaden.

Omgevingsanalyse

- De tevredenheid over het mobiliteitsbeleid scoort 64,3 procent.
- 76,1 procent ouderen is tevreden over de groeninfrastructuur in de stad.
- Het aanbod van openbaar vervoer scoort 68,2 procent.
- Over de staat van de voetpaden zijn ouderen het minst tevreden. (28,8 procent).

Aanbevelingen voor het beleid

- De Seniorenraad wil actief meedenken onder het motto “*Wat goed is voor de oudste bewoners is ook goed voor de jongsten*” (rolstoelen, loophulpen, rollator, kinderwagen, enz). Dit betekent dat bij aanleg van bepaalde straten de stedelijke

mobilitycel advice can ask the seniors council and council for persons with a disability.

- We form within the seniors council an active task group empowered for mobility and accessibility, the small group can list points for cooperation with the expert mobility of the city. We ask the policy to recognize this working group as advisory body.

Conclusie

Het ouderenbeleidsplan lanceert drie grote lijnen: buurtbetrokkenheid, informatie & inspraak en preventie.

Voor heel wat problemen – dus ook die te wijten zijn aan ouderdom – ligt de oplossing in de buurt. We pleiten voor buurtgerichte zorg om met alle zorg- en welzijnsactoren lokaal samen te werken, dicht bij de hulp- en zorgbehoevenden.

Om de kwaliteit van leven en de zorg voor alle lagen van de bevolking te kunnen blijven waarborgen, is structurele samenwerking nodig tussen alle overheden, formele en informele zorgverstrekkers, gebruikers, ontwikkelaars en andere partners in de zorgsector. De buurt wordt de draaischijf van zorg en welzijn. De lokale overheid kan daar een belangrijke rol in spelen.

Het ouderenbehoeftenonderzoek en de themadagen legden de nood aan correcte informatie bij de doelgroep bloot. Heel wat bestaande initiatieven zijn onvoldoende bekend ondanks de geleverde inspanningen via allerhande mediakanalen. Zo ging het bezoekersproject in juni 2012 officieel van start, en hierdoor zette het OCMW in op toegankelijke dienst- en hulpverlening voor senioren. De doelstelling dat **alle** senioren tijdig weet hebben van financiële tussenkomsten, sociale hulp, ontspanning en cultuur, aangepaste huisvesting,... én er ook tijdig gebruik van maken, moet sneller gerealiseerd worden door een uitbreiding van dit project met vrijwilligers. Tegelijkertijd loopt de foldercampagne met hierin maandelijkse publicaties in de stadskrant, maar blijven we zoeken naar andere mogelijkheden naar meer gerichte informatieverstrekking.

We willen het beleid ook stimuleren en een bewustmaking teweeg brengen om de senioren via de seniorenraad als adviesorgaan te consulteren bij belangrijke beslissingen die de doelgroep aanbelangen.

We zetten in op een preventief vormingsaanbod over belangrijke levensdomeinen zoals levenslang wonen, vroegtijdige zorgplanning, valpreventie enz. aansluitend bij de noden en wensen van de Herentalse ouderen, in overleg met het verenigingsleven en de lokale diensten.

De stuurgroep ouderenbeleidsplan

Dank aan...

- de leden van de Herentalse seniorenraad voor het opnemen van de rol van de sleutelfiguren in de rekrutering van enquêteurs en de keuze van de onderwerpen voor de thematafels.
- de 50 bereidwillige enquêteurs voor het leggen van de contacten met groot engagement, het nauwgezet werken en hun aandachtig kunnen luisteren.
- de ijverige vrijwilligers voor de input van de gegevens.
- de leden van lokale seniorenverenigingen en de onafhankelijke senioren voor hun inbreng en deelname aan de thematafels op 12 april 2016 in 't Hof
- de dienst burgerzaken en de ambtenaar van burgerlijke stand van de stad voor het bezorgen van de gegevens voor de steekproeftrekking.
- de leden van de stuurgroep ouderenbehoeftenonderzoek en -beleidsplan voor hun advies en het opstellen van doelen en acties.
- de beleidsverantwoordelijken van het stadsbestuur, het OCMW en het provinciebestuur Antwerpen voor hun engagement, alsook de onderzoekers van de VUB voor de resultaten.

Dankzij een creatieve en sterke samenwerking met al deze partners kon dit ouderenbeleidsplan tot stand komen. Het is de uitdaging voor het lokaal bestuur en de seniorenraad om de doelstellingen en acties te realiseren

Anne-Mie Hendrickx

Schepen bevoegd voor preventie,
gelijke kansen en integratiebeleid,
sociale economie en seniorenprojecten
en huisvesting.

Fons Michiels

Schepen van sociale zaken en
voorzitter OCMW

Contact: dienstencentrum 't Convent – dienstencentrum@ocmwherentals.be – 014-28 20 00